

Оперативний співробітник і свідок в одній особі. Наскільки це можливо в одному кримінальному провадженні?

Закон забороняє свідку бути слідчим, прокурором чи іншим учасником. Якщо слідчий, прокурор, суддя були свідками, на них покладено обов'язок заявити самовідвід у цьому провадженні. Проте, чи стосується така заборона оперативного працівника, який виконує доручення у кримінальному провадженні та набуває при цьому повноважень слідчого? Чи можуть протоколи НС(Р)Д визнаватися

недопустимими доказами якщо їх складав оперативник після того, як був вже допитаний свідком у цій справі? Щоб уникнути неоднозначності, зазвичай оперативника допитували у кримінальному провадженні наприкінці розслідування, після того як потреба надавати йому доручення відпала. Верховний Суд висловив свою позицію і щодо цього питання.

Об'єднана палата Касаційного кримінального суду прийняла рішення наступного змісту. Скасовуючи ухвалу суду апеляційної інстанції у справі №373/2562/15-к, колегія суддів наголосила, що навіть під час виконання доручень слідчого, прокурора співробітник оперативного підрозділу не набуває статусу слідчого, він лише «користується повноваженнями» останнього (ч.2 ст.41 КПК). Співробітник оперативного підрозділу, який діє в рамках досудового розслідування за письмовим дорученням прокурора, слідчого, також відсутній в переліку суб'єктів, закріплених у п.2 ч.1 ст.77 КПК.

Також в рішенні зазначено, що враховуючи особливості процесуального статусу співробітника оперативного підрозділу, які визначені ч. 2 ст. 41 КПК, він позбавлений процесуальної можливості звернутися до слідчого судді з заявою про самовідвід. Отже КПК не передбачена і процесуальна можливість реалізувати право на відвід співробітника оперативного підрозділу з боку учасників кримінального провадження.

Судом констатовано, що суд першої інстанції, з висновками якого погодився апеляційний суд, дійшов неправильного висновку про визнання вказаних протоколів за результатами НСРД та інших доказів недопустимими на підставі ст.77 КПК і відповідно, складання протоколів після того, як оперативник вже набув статусу свідка, не впливає на їх допустимість.

Олена Бабікова

Директор Науково-дослідного інституту проблем досудового розслідування

[#нсрд](#)

[#допустимість](#) доказів